

1 Ce înseamnă executare în materie civilă și comercială?

Executarea (se subînțelege executarea silită, întrucât executarea voluntară, de către debitor, a obligațiilor sale nu necesită o procedură anume) cuprinde toate procedurile care permit îndeplinirea obligațiilor „executorii” împotriva voinței debitorului. Dreptul francez cuprinde trei categorii de obligații civile: a plăti, a face sau a nu face ceva și, în sfârșit, a da sau a restitui.

Legislația privind executarea se referă la bunurile debitorului: nu există executare asupra persoanei. Cu toate acestea, refuzul de a se conforma anumitor obligații (obligații de întreținere) constituie infracțiune, care face debitorul pasibil de urmărire în justiție și de pedeapsa cu închisoarea. Același lucru este valabil, de asemenea, pentru organizarea frauduloasă a insolvenței de către un debitor.

Legislația privind măsurile de executare se organizează conform celor trei categorii (a plăti, a face, a da).

Obligațiile de a plăti sunt executate prin intermediul punerii sub sechestru sau al popririi. În cazul în care executarea are ca obiect o sumă de bani, suma poprită va fi alocată creditorului (de exemplu, poprirea unui cont bancar). În cazul în care executarea se referă la un bun care aparține debitorului, punerea sub sechestru va avea ca rezultat vânzarea forțată a bunului, iar încasările din vânzare vor fi alocate creditorului, în limita creanței sale.

Obligațiile de a da sau de a restitui diferă în funcție de natura bunului. În cazul unui bun mobil, bunul este reținut prin intermediul unui sechestru, pentru a fi redat proprietarului de drept. În cazul unui bun imobil, dreptul de utilizare a bunului este restituit proprietarului prin evacuarea ocupantului.

Executarea obligațiilor de a face sau de a nu face ceva este indusă prin intermediul penalităților, care reprezintă o sumă de bani pe care debitorul va trebui să o plătească în plus față de obligația pe care trebuie să o îndeplinească. Această sumă, stabilită de către judecător, se calculează proporțional cu perioada de neexecutare (în cazul obligațiilor de a face ceva) sau în funcție de numărul de încălcări ale obligației de a nu face ceva. Întrucât obligațiile de a plăti, de a da sau de a restitui sunt interpretate, de asemenea, ca obligații de a face ceva, o penalitate poate fi dispusă chiar dacă sunt inițiate și măsuri de executare silită.

2 Care este autoritatea sau autoritățile care au competență în materie de executare?

Executorii judecătorești au, în principiu, monopolul asupra efectuării executării silită. Cu toate acestea, două proceduri de executare necesită întotdeauna o autorizare judiciară prealabilă:

poprirea remunerațiilor, autorizată de tribunalul de primă instanță din locul de domiciliu al debitorului sau al terțului poprit, în cazul în care debitorul locuiește în străinătate sau nu are domiciliu cunoscut;

punerea sub sechestru a bunurilor imobiliare, care are loc la instanța de executare din locul în care este situat imobilul.

3 Care sunt condițiile în care poate fi emis un titlu executoriu sau o hotărâre executorie?

3.1 Procedura

Pot face obiectul unor măsuri de executare silită toate titlurile executorii, și anume susceptibile de executare silită; acestea sunt definite la articolul L.111-3 din Codul procedurilor civile de executare:

deciziile instanțelor judecătorești sau ale instanțelor administrative atunci când acestea sunt executorii, precum și acordurile cărora aceste instanțe le-au conferit forță executorie;

actele și hotărârile străine, precum și sentințele arbitrale declarate executorii printr-o hotărâre care nu poate face obiectul unui recurs suspensiv de executare; extrasele din procese-verbale de conciliere, semnate de judecător și părți;

actele notariale învestite cu formulă executorie;

titlul emis de executorul judecătoresc în cazul neplății unui cec;

titlurile emise de persoanele juridice de drept public calificate ca atare de legislație, sau deciziile cărora legislația le conferă aceleași efecte ca unei hotărâri.

Hotărârile judecătorești care nu pot face obiectul unui recurs suspensiv de executare sunt executorii fără a fi necesară o altă decizie. Aceste decizii, la fel ca actele notariale, sunt învestite (după caz, de către grefierul jurisdicției sau de către notar) cu **formulă executorie** care le atestă caracterul executoriu. Nu există o altă procedură intermediară care să permită executarea.

În absența unei hotărâri judecătorești, orice creditor poate obține autorizarea de a efectua **poprirea asigurătorii sau asigurării judiciare**. Măsurile luate în aceste condiții devin rapid caduce în cazul în care nu au fost notificate celeilalte părți (în termen de opt zile) și creditorul nu a inițiat o acțiune pe fond în vederea obținerii unei hotărâri judecătorești cu privire la creanța sa.

Măsurile de executare silită privind bunurile mobile și sumele de bani, cum ar fi evacuarea, trebuie să fie efectuate de un executor judecătoresc, care este un funcționar public și ministerial, și anume un agent de executare numit de Ministrul Justiției. Executorul judecătoresc își îndeplinește atribuțiile care îi revin în temeiul normelor de drept privat, dar, în scopul executării, beneficiază de prerogative de autoritate publică în cadrul unui regulament specific și al unei deontologii strict controlate.

Punerea sub sechestru a bunurilor imobiliare se realizează printr-o procedură specială desfășurată în fața instanței de executare din cadrul Tribunalului de Mare Instanță și pentru care creditorul trebuie să fie reprezentat de un avocat.

Costurile generate de măsurile de executare îi revin în final, în principiu, debitorului, care va trebui să le plătească în plus față de datoriile sale.

Costurile de executare sunt supuse unui tarif care stabilește remunerația datorată executorilor judecătorești pentru fiecare act de executare. Decretul nr. 96-1080 din 12 decembrie 1996 stabilește tariful de remunerare pentru executorii judecătorești; aceasta cuprinde o sumă forfetară exprimată, cumulativ sau alternativ în funcție de caz, în taxe fixe sau taxe proporționale, la care se adaugă, dacă este cazul, o taxă de inițiere a urmăririi penale.

Taxele fixe trebuie să fie plătite de către debitor. Taxele proporționale, calculate în conformitate cu un barem descrescător aplicat sumelor recuperate, sunt plătite parțial de către creditor și parțial de către debitor.

De exemplu, pentru o creanță recuperată de 10 000 EUR, tariful pentru o serie de măsuri de executare ar fi următorul:

poprirea unui cont bancar: taxe fixe, cu toate taxele incluse (TTI): 187,53 EUR;

sechestru pe bunuri mobile: taxe fixe, cu toate taxele incluse (TTI): 66,98 EUR;

sechestru pe un vehicul printr-o declarație la prefectură: taxe fixe, cu toate taxele incluse (TTI): 133,95 EUR;

comandament în scopul sechestrului imobiliar: taxe fixe, cu toate taxele incluse (TTI): 80,37 EUR.

La aceste taxe fixe se adaugă taxele proporționale care, pentru întreaga creanță, se ridică la suma de 723,44 EUR TTI, din care 121,35 EUR sunt plătiți de către debitor și 602,09 EUR de către creditor.

3.2 Condițiile principale

Nu există o autorizație judiciară pentru a efectua măsurile de executare în temeiul titlurilor executorii.

Pentru autorizarea măsurilor asigurătorii în favoarea unui creditor care nu are încă un titlu executoriu, criteriile sunt următoarele: creanța pare întemeiată în principiu și recuperarea acesteia pare a fi în pericol. Instanța competentă pentru a autoriza sechestrul asigurător este instanța de executare (un judecător din cadrul Tribunalului de Mare Instanță) sau președintele Tribunalului Comercial în limita competenței acestei instanțe.

4 Obiectul și natura măsurilor executorii

4.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul executării?

Întregul patrimoniu al debitorului constituie garanția creditorului, astfel încât, în principiu, toate bunurile care îi aparțin debitorului pot fi puse sub sechestrul. Există norme speciale în funcție de natura acestor bunuri: creanțe (chirii, salarii, sume plasate într-un cont bancar), bunuri mobile de orice tip, bunuri imobiliare și drepturi reale, valori mobiliare și drepturi de membru, vehicule (terestre, nave, ambarcațiuni sau avioane), drepturi de autor, sume de bani plasate într-un seif.

Cu toate acestea, legislația poate să precizeze că anumite bunuri sunt neurmăribile. Acesta este, în special, cazul:

sumelor necesare pentru întreținere (în special o parte din salarii, stabilită în conformitate cu un barem descrescător în funcție de valoarea veniturilor și de persoanele aflate în întreținere, reevaluată în fiecare an);

bunurilor mobiliare necesare traiului și muncii debitorului, care nu pot fi puse sub sechestrul, cu excepția plății prețului lor sau în cazul în care acestea sunt de mare valoare;

bunurilor necesare pentru persoanele bolnave sau cu handicap.

4.2 Care sunt efectele măsurilor executorii?

Măsurile de executare privind bunurile și creanțele sunt organizate în două etape. Într-o primă etapă, executorul judecătoresc realizează punerea sub sechestrul a bunurilor sau poprirea sumelor de bani. Punerea sub sechestrul înseamnă că bunurile devin indisponibile, dar debitorul poate continua să dispună de acestea și este responsabil pentru ele. În cazul în care debitorul înstrăinează bunurile respective, acesta comite o infracțiune. În cazul sumelor de bani, acestea rămân blocate în cont, dar sunt atribuite imediat, deși virtual, creditorului în cauză.

Debitorul este informat cu privire la poprire. În cazul în care debitorul nu sesizează instanța de executare cu o contestație a executării, executorul judecătoresc poate trece la a doua etapă a executării, și anume să confişte bunurile pentru a le vinde la licitație sau să solicite de la terțul poprit (în general, instituția bancară) să îi predea sumele poprite.

În ceea ce privește instituția bancară, denumită „terț poprit”, aceasta este obligată, la momentul popririi, să informeze executorul judecătoresc cu privire la toate sumele pe care le deține pentru debitor. Dacă instituția bancară nu își îndeplinește această obligație sau dacă îi predă debitorului sumele aflate în posesia sa care au fost poprite, sancțiunea judiciară, la solicitarea creditorului, va fi condamnarea acesteia la plata datoriei în locul debitorului.

4.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?

Executarea titlurilor executorii se prescrie după 10 ani. Prin urmare, măsurile de executare trebuie să fie întreprinse în acest interval (L. 111-4 din Codul procedurilor civile de executare).

Autorizațiile judecătorului de executare pentru punerea sub sechestrul asigurător sunt caduce dacă măsura asigurătorie nu se ia în termen de trei luni de la emiterea ordonanței.

5 Există posibilitatea de a ataca hotărârea care stabilește o măsură de acest fel?

Această întrebare nu are sens decât pentru autorizațiile de punere sub sechestrul asigurător. Într-adevăr, în cazul titlurilor executorii, exercitarea căilor de atac este legată de contestarea judiciară a creanței înseși.

Odată ce măsura asigurătorie a fost adoptată și notificată debitorului, acesta din urmă poate sesiza judecătorul de executare care a autorizat măsura cu o contestație privind condițiile care au condus la autorizare. Judecătorul poate fi sesizat atât timp cât sechestrul asigurător nu a fost convertit în sechestrul de executare în urma unei confirmări judiciare a creanței.

6 Există limitări privind executarea, în special legate de protecția debitorului sau de termene?

În ceea ce privește termenele, executarea unui titlu executoriu se prescrie, în principiu, în zece ani.

În plus, procedurile de executare trebuie să se limiteze la ceea ce este necesar pentru recuperarea creanței și nu trebuie să existe niciun abuz legat de alegerea acestor măsuri.

Deși un creditor poate, în principiu, să pună sub sechestrul toate bunurile care aparțin debitorului, există, totuși, anumite limitări, și anume bunuri pe care legea le declară neurmăribile. Acesta este cazul, în principiu, al pensiilor de întreținere, al bunurilor mobile necesare pentru viața de zi cu zi și pentru munca debitorului, al obiectelor indispensabile unei persoane cu handicap, al unui minim de subzistență și al prestațiilor familiale, care nu pot fi puse sub sechestrul /poprite. În plus, în ceea ce privește un cont bancar, nu pot fi poprite decât sumele care depășesc venitul minim (venitul de solidaritate activă) pentru o singură persoană. În cele din urmă, o remunerație nu urmăribilă, în principiu, decât în limitele stabilite printr-un decret, în funcție de cuantumul remunerației și de persoanele aflate în întreținerea debitorului.

Antreprenorul individual beneficiază, în plus, în anumite cazuri, de o protecție specială pentru întreg patrimoniul sau pentru o parte din acesta.

În cele din urmă, măsurile de executare nu pot avea loc decât între ora 6 dimineața și ora 21 seara și nu se pot efectua în zilele de duminică și în zilele de sărbătoare legală, cu excepția cazului în care există o autorizație prealabilă din partea instanței de executare. Orice sechestrul cu o valoare mai mică de 535 EUR într-o locuință trebuie, de asemenea, să fie autorizat în prealabil de instanța de executare.

Linkuri relevante

Legifrance

[Site-ul Camerei naționale a executorilor judecătorești](#)

Ultima actualizare: 14/08/2017

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.